

**MEINI PRAWF CYMERADWYO
DRAFFT**

**TAG UG A SAFON
UWCH
AMGYLCHEDD
ADEILEDIG**

Cynnwys

Rhif y dudalen

Cyflwyniad

2

Diben

3

Nodau ac amcanion y pwnc

3

Cynnwys y pwnc

4

Uned 1

4

Uned 2

7

Uned 3

9

Uned 4

11

Amcanion asesu

15

Cynllun asesu

15

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu'r meini prawf cymeradwyo ar gyfer TAG mewn Amgylchedd Adeiledig. Datblygwyd y meini prawf ar ôl ymgysylltu'n helaeth â rhanddeiliaid. Maent yn cynnwys y gofynion y mae'n rhaid i gorff dyfarnu eu bodloni wrth ddatblygu manyleb a deunyddiau asesu ar gyfer cymhwyster TAG yn y pwnc hwn.

Bydd hefyd angen i fanylebau fodloni gofynion ein Hamodau Cydnabod Safonol a'n Meini Prawf Cymeradwyo Cymhwyster.

DRAFT

Meini Prawf Cymeradwyo TAG mewn Amgylchedd Adeiledig DRAFFT

Diben

Mae TAG UG/Safon Uwch mewn Amgylchedd Adeiledig yn datblygu dealltwriaeth uwch dysgwyr o'r amgylchedd adeiledig, gan gynnwys y rolau proffesiynol a thechnegol ynddo a'r amrywiaeth o adeiladau, asedau a strwythurau sy'n rhan ohono. Mae'r cymhwyster yn galluogi dysgwyr i ddatblygu dealltwriaeth ddwys o'r arferion rhyng-gysylltiedig sy'n rhan o bob cam o gylch oes adeilad, yn ogystal â'r egwyddorion gwyddonol a mathemategol sy'n ofynnol i ddeall cyfansoddiad yr amgylchedd adeiledig. Bydd dysgwyr yn datblygu amrywiaeth eang o sgiliau technegol ac ymarferol sy'n rhan o'r gwaith o ddylunio, adeiladu, defnyddio a chynnal a chadw'r amgylchedd adeiledig, gan ystyried y ffordd mae'r amgylchedd adeiledig yn diwallu anghenion dysgwyr, cleientiaid a rhanddeiliaid.

Gall y rhai sydd wedi astudio TGAU mewn Amgylchedd Adeiledig yn flaenorol neu'r rhai sydd â diddordeb mewn datblygu sgiliau newydd yn y maes pwnc hwn astudio'r cymhwyster. Bydd y cymhwyster yn ddefnyddiol iawn i'r rhai sydd â diddordeb mewn rôl dechnegol neu broffesiynol yn y maes amgylchedd adeiledig neu sy'n parhau i astudio'r maes pwnc hwn mewn addysg uwch. Serch hynny, mae wedi'i gynllunio i apelio at amrywiaeth eang o ddysgwyr gyda diddordebau gwahanol a gall gyd-fynd ag astudio mathemateg, ffiseg, daearyddiaeth neu ddylunio a thechnoleg.

Nodau ac amcanion y pwnc

1. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig alluogi dysgwyr i ddatblygu'r canlynol:
  - 1.1. Eu dealltwriaeth o'r camau a'r prosesau sy'n rhan o gylch oes amgylchedd adeiledig;
  - 1.2. Eu dealltwriaeth o'r rolau proffesiynol a thechnegol sy'n rhan o'r amgylchedd adeiledig;
  - 1.3. Eu dealltwriaeth o anghenion amgylchedd adeiledig cleientiaid a rhanddeiliaid;
  - 1.4. Eu dealltwriaeth o arferion modelu gwybodaeth am adeiladau (BIM) a rôl meddalwedd BIM ar bob cam o gylch oes amgylchedd adeiledig;
  - 1.5. Eu dealltwriaeth o faterion cynaliadwyedd ac arferion cynaliadwyedd yng nghylch oes amgylchedd adeiledig;
  - 1.6. Eu dealltwriaeth o natur newidiol ymarfer yn yr amgylchedd adeiledig dros amser ac yn ystod cyfnodau gwahanol;

- 1.7. Sgiliau ym maes cynllunio, datblygu, rheoli a gwerthuso prosiectau amgylchedd adeiledig;
- 1.8. Sgiliau ym maes dylunio cysyniadau amgylchedd adeiledig sy'n diwallu anghenion cleientiaid a rhanddeiliaid.

Cynnwys y pwnc

2. Mae'n rhaid i gynnwys pwnc manylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig fodloni nodau ac amcanion y pwnc a chynnwys y wybodaeth a'r sgiliau a nodir ar gyfer pob uned isod.
3. Dylid rhannu cynnwys y pwnc yn unedau astudio ar lefel UG fel a ganlyn:

3.1 **Uned 1:** Ein Hamgylchedd Adeiledig;

3.2 **Uned 2:** Dylunio Graffeg;

Ac ar lefel Safon Uwch:

3.3 **Uned 3:** Deunyddiau, Technolegau a Thechnegau;

3.4 **Uned 4:** Arferion Adeiladu.

Uned 1 – Ein Hamgylchedd Adeiledig (20%)

4. Yn Uned 1, mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ddatblygu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r meysydd dysgu canlynol o leiaf:

Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Cylch oes adeiladau a strwythurau	Y camau yng nghylch oes adeiladau a strwythurau, o ddiffiniad strategol i ddymchwel/newid pwrpas.
Strwythurau isel ac uchel yn yr amgylchedd adeiledig	<ul style="list-style-type: none"> • Mathau o strwythurau • Nodweddion y strwythurau hyn • Defnyddiau a dibenion y strwythurau hyn.
Gyrfaoedd a rolau proffesiynol a thechnegol yn yr amgylchedd adeiledig	<ul style="list-style-type: none"> • Pensaerniaeth • Peirianeg sifil a strwythurol • Gwneud arolwg • Rheoli safle a phrosiect • Gwasanaeth mesur meintiau • Cynllunio tref

	<ul style="list-style-type: none"> • Peirianeg gwasanaethau adeiladu.
Sefydliadau yn yr amgylchedd adeiledig	<ul style="list-style-type: none"> • Mentrau maint bach a chanolig • Cwmnïau cenedlaethol a byd-eang • Contractio ac is-gontractio • Prosesau tendro • Cyrff hyfforddi crefft a diwydiant • Cynlluniau cofrestru a datblygu crefft.
Strwythurau adeiladau domestig a masnachol isel.	<ul style="list-style-type: none"> • Y ffurfiau strwythurol a grëwyd ar y safle ac oddi ar y safle. • Manteision ac anfanteision mathau gwahanol o strwythurau. • Mathau traddodiadol (cyn 1919) o strwythurau. • Adeiladu modiwlwr.
Dylunio ac adeiladu is-strwythurau (mewn ymarfer cyfoes)	<ul style="list-style-type: none"> • Dulliau ar gyfer ymchwilio i isbridd. • Llunio gwybodaeth ar gyfer dylunio sylfeini. • Dulliau ar gyfer gwella isbridd. • Mathau o sylfeini adeiladau. • Egwyddorion ar gyfer dylunio sylfeini. • Cyrsiau echdynnu isloriau, muriau cynhaliol ac atal lleithder.
Dylunio ac adeiladu uwchstrwythurau (mewn ymarfer cyfoes)	<ul style="list-style-type: none"> • Mathau o adeiladwaith llawr gwaelod. • Mathau o adeiladwaith llawr canol. • Dylunio grisïau a gofodau agored. • Mathau o waliau mewnol a rhaniadau. • Waliau allanol a chladin. • Dylunio agoriadau mewn waliau. • Gorffen lloriau a nenfydau.
Dylunio gofynion gwasanaethau ar gyfer adeiladau (mewn ymarfer cyfoes)	<ul style="list-style-type: none"> • Gofynion gwasanaethau ar gyfer gwahanol fathau o adeiladau. • Dylunio gwasanaethau ar bwyntiau gwahanol yn y broses adeiladu.
Newid defnydd.	<ul style="list-style-type: none"> • Newid, ailwampio ac ymestyn adeiladau presennol. • Problemau cydnawsedd a defnyddio deunyddiau cyson • Gan gynnwys adeiladau a strwythurau cyn 1919.

Gweithiau allanol	<ul style="list-style-type: none"> • Draenio dŵr budr a dŵr wyneb. • Systemau draenio trefol cynaliadwy. • Gosod/dosbarthu gwasanaethau cyfleustodau. • Dulliau ar gyfer creu llwybrau cerdded a ffyrdd.
-------------------	---

DRAFT

Uned 2 – Dylunio Graffeg (20%)

5. Yn Uned 2, mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ddatblygu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r meysydd dysgu canlynol, a'u sgiliau ynddynt, o leiaf:

Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Camau sy'n rhan o'r broses ddylunio	Camau 0 – 4 o Gynllun Gwaith Sefydliad Brenhinol Penseiri Prydain (RIBA) ¹ . Y gweithgareddau a gwblheir ar bob un o'r camau hyn.
Ffactorau sy'n dylanwadu ar y broses ddylunio ar gyfer adeiladau ac asedau.	<ul style="list-style-type: none"> • Gwybodaeth am y safle a chyfyngiadau • Cynllunio a chyfyngiadau paramedrau • Gofynion a chyfyngiadau statudol • Gofynion a chyfyngiadau amgylcheddol • Gofynion a chyfyngiadau cymdeithasol • Cyfyngiadau cyllidebol ac economaidd.
Briffiau prosiect cychwynnol	<ul style="list-style-type: none"> • Pennu paramedrau prosiectau mewn perthynas â'r ffactorau sy'n dylanwadu ar y gwaith o ddylunio adeiladau ac asedau. • Pennu deilliannau prosiect. • Amlinellu syniadau a manylebau dylunio posibl. • Ysgrifennu briffiau ar gyfer cynulleidfa benodol a bwriadedig.
Llunio dyluniadau	<ul style="list-style-type: none"> • Ystod o frasluniau a lluniadau 2D a 3D. • Technegau, egwyddorion a chonfensiynau lluniadu â llaw. • Anodiadau technegol, cydrannol ac sy'n ymwneud â deunyddiau.
Gwaith dylunio rhith-fodelu	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio allbynnau rhith-fodelu 2D a 3D i lunio gwybodaeth prosiect wahanol. • Sefydlu prosiectau rhith-fodelu a defnyddio methodolegau cyffredin. • Cynhyrchu rhith-fodelau a rendro.
Cynllunio dulliau a thechnegau adeiladu	<ul style="list-style-type: none"> • Gofynion sylfaenol ac eilaidd adeiladau isel a chanolig. • Y gofynion ar gyfer gweithio gydag adeiladau o

¹Cynllun Gwaith RIBA 2013, <https://www.ribaplanofwork.com/PlanOfWork.aspx>, neu'r fersiwn ddiweddaraf o'r ddogfen hon.

	<p>gyfnodau gwahanol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dulliau adeiladu cyfoes ar gyfer is-strwythurau ac uwchstrwythurau. • Dulliau, technegau ac ystyriaethau adeiladu cynaliadwy. • Dylunio ac adeiladu systemau dŵr a dŵr gwastraff. • Dylunio tirwedd. • Dylunio safle.
--	---

DRAFT

Uned 3 – Deunyddiau, Technolegau a Thechnegau (30%)

6. Yn Uned 3, mae'n rhaid i fanylebau ar gyfer TAG mewn Amgylchedd Adeiledig ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ddatblygu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r meysydd dysgu canlynol, a'u sgiliau ynddynt, o leiaf, ond ni ddylent fod yn gyfyngedig iddynt:

Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Nodweddion deunyddiau	<ul style="list-style-type: none"> • Y nodweddion sy'n diffinio defnyddiau a dibenion deunyddiau. • Y ffyrdd y gall deunyddiau ymateb i amodau a sefyllfaoedd newidiol. • Y ffactorau sy'n achosi dirywiad deunydd.
Nodweddion deunyddiau adeiladu	<ul style="list-style-type: none"> • Nodweddion deunyddiau cyffredin a ddefnyddir mewn prosesau adeiladu. • Y ffyrdd y caiff deunyddiau cyffredin eu gweithgynhyrchu/prosesu cyn eu defnyddio. • Y ffyrdd y mae tymheredd newidiol yn effeithio ar ddeunyddiau adeiladu. • Nodweddion cynnal pwysau deunyddiau adeiladu.
Dirywiad deunyddiau adeiladu	<ul style="list-style-type: none"> • Achosion dirywiad deunydd. • Mesurau sy'n rhan o'r gwaith o atal a lleihau dirywiad. • Datrys problemau a achosir gan ddirywiad deunydd.
Dulliau a thechnegau mathemategol ac ystadegol a ddefnyddir yn ystod cylch oes adeiladau ac asedau	<ul style="list-style-type: none"> • Technegau algebraidd • Hafaliadau cwadratig • Technegau graffigol • Technegau geometrig • Mesureg • Technegau a data ystadegol.
Cymhwyso technegau mathemategol	<ul style="list-style-type: none"> • Dadansoddiad strwythurol o adeiladau/asedau. • Effaith newidiadau yn y tymheredd ar ddefnyddwyr adeiladau. • Cyfrifo effeithiau nodweddion deunyddiau ar acwsteg a sain adeiladau. • Pennu'r dyluniadau sy'n ofynnol ar gyfer goleuadau mewn adeiladau/asedau.

Safonau ar gyfer mesuriadau	<ul style="list-style-type: none"> • Y rheolau mesur sy'n effeithio ar brosiectau cynllunio adeiladau, gosod a chynnal a chadw. • Y rheolau mesur ar gyfer prosiectau peirianeg sifil. • Llundio meintiau ar gyfer is-strwythurau ac uwchstrwythurau. • Llundio meintiau ar gyfer prosiectau peirianeg sifil. • Llundio rhestr feintiau ar gyfer prosiectau adeiladau/asedau.
Cysur thermal	<ul style="list-style-type: none"> • Yr egwyddorion gwyddonol sy'n ofynnol i ddeall y ffactorau sy'n effeithio ar gysur thermal adeiladau. • Rheoli gwres. • Risgiau o ran lleithedd i adeiladau, gan gynnwys cyddwysiad, a dulliau o reoli lleithedd.
Dyluniad acwstig adeiladau ac asedau	<ul style="list-style-type: none"> • Yr egwyddorion gwyddonol/mathemategol sy'n ofynnol i ddeall y ffordd y caiff sain ei fesur. • Sut y caiff sain ei reoli drwy gydol cylch oes adeiladau/asedau. • Goblygiadau dyluniad sain ar ddefnyddwyr adeiladau a phobl eraill.
Goleuo adeiladau ac asedau	<ul style="list-style-type: none"> • Y mathau o olau, naturiol ac artiffisial, sy'n effeithio ar ddefnyddwyr adeiladau/asedau. • Y dulliau o fesur golau mewn adeiladau ac asedau.
Systemau gwasanaethau adeiladu	<ul style="list-style-type: none"> • Natur ynni a'i ddefnydd mewn systemau gwasanaethau adeiladu • Y ffurfiau ynni a ddefnyddir mewn systemau trydanol, aerdymheru, oeri a gwresogi • Yr unedau, cyfrifiadau a'r dulliau o gyfrifo defnydd o ynni a gofynion ynni.

Uned 4 – Arferion Adeiladu (30%)

7. Yn Uned 4, mae'n rhaid i fanylebau ar gyfer TAG mewn Amgylchedd Adeiledig ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ddatblygu eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r meysydd dysgu a amlinellir isod, a'u sgiliau ynddynt, ond ni ddylent fod yn gyfyngedig iddynt. Mae'n rhaid iddynt hefyd ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr gymhwyso eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u dealltwriaeth o Unedau 1, 2 a 3.

Adran 1 – Gwneud arolwg o adeiladau eiddo preswyl	
Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Eiddo preswyl	<ul style="list-style-type: none"> • Y gwahanol fathau o eiddo preswyl yn yr amgylchedd adeiledig. • Yr arddulliau (a chyfnodau) pensaernïol a ddefnyddir/ddefnyddiwyd i adeiladu eiddo preswyl. • Effaith arddull a math ar waith cynnal a chadw yn y dyfodol.
Y goblygiadau cynnal a chadw a grëwyd gan ddulliau traddodiadol a modern o adeiladau eiddo preswyl	<ul style="list-style-type: none"> • Sylfeini. • Waliau solet a gwag. • Toeon. • Lloriau solet a chrog. • Drysau, ffenestri a gwydro.
Namau cyffredin i amlenni allanol eiddo preswyl a dulliau addas o atgyweirio neu adnewyddu	<ul style="list-style-type: none"> • Sylfeini • Waliau • Toeon • Simneiau • Systemau draenio a gwaredu dŵr glaw • Drysau a ffenestri.
Namau cyffredin mewnol eiddo preswyl a dulliau addas o atgyweirio neu adnewyddu	<ul style="list-style-type: none"> • Lloriau gwaelod • Lloriau uwch • Nenfydau • Waliau • Grisiau ac agoriadau • Systemau draenio a gwaredu dŵr glaw.
Gwneud arolwg o adeilad	<ul style="list-style-type: none"> • Y gofynion wrth archwilio eiddo. • Y gofynion o ran llunio adroddiad ar ganfyddiadau arolwg. • Y gofynion ar gyfer arolygon a fesurwyd.

	<ul style="list-style-type: none"> • Y sgiliau rhyngpersonol a mewnbersonol sy'n ofynnol wrth wneud arolwg o eiddo preswyl.
Adran 2 – Gwneud arolwg o dir	
Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Mesuriadau llinol, lefelu ac onglaid	<ul style="list-style-type: none"> • Diben a datblygiad fframweithiau arolwg. • Mesur pellterau llorweddol ac ar lethr. • Mathau o drawsliniad wrth wneud arolwg. • Dibenion, egwyddorion a dulliau lefelu. • Yr egwyddorion mathemategol a ddefnyddir wrth ymgymryd â'r cynnwys hanfodol uchod.
Cyfarpar arolygon gwaith maes	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfarpar â llaw, electronig a thechnolegol • Dehongli canlyniadau arolygon gwaith maes • Yr egwyddorion mathemategol sy'n ofynnol wrth ddefnyddio'r cyfarpar uchod.
Gwallau	<p>Nodi, deall ac unioni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwallau dynol/mawr • Gwallau cyfarpar systematig • Gwallau ar hap.
Gwneud arolygon gwaith maes	<ul style="list-style-type: none"> • Arolygon llinol. • Arolygon lefelu. • Darllen a chofnodi onglau ar drawsliniad caeedig. • Yr egwyddorion mathemategol sy'n ofynnol wrth ymgymryd â'r tasgau uchod.
Lluniadau o arolygon gwaith maes a gwblhawyd	<ul style="list-style-type: none"> • Y confensiynau a'r nodiant sy'n ofynnol wrth ddatblygu lluniadau. • Llunio llinellau arolwg yn gywir. • Croestoriad a thoriadau hir.

Adran 3 – Cysyniadau datblygu	
Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Trosi, addasu a newid defnydd adeiladau neu dir	<ul style="list-style-type: none"> • Ymchwilio i ddefnyddiau amgen ar gyfer adeiladau neu dir datblygu a'u gwerthuso • Y ffactorau sy'n dylanwadu ar y gwaith o drosi, addasu neu newid defnydd adeiladau neu dir

	<p>datblygu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y prosesau a'r gofynion deddfwriaethol sy'n rhan o'r broses • Adroddiadau dichonoldeb • Lluniadau gwaith ar gyfer syniadau arfaethedig.
--	---

Adran 4 – Rheoli gwaith adeiladu	
Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Rheoli effeithiol	<ul style="list-style-type: none"> • Dulliau rheoli ac arwain • Timau rheoli prosiect: rolau, cyfrifoldebau, rhyng-ddibyniaethau a rolau gwneud penderfyniadau • Defnydd o dechnolegau Modelu Gwybodaeth am Adeiladau (BIM) • Cynllunio wrth gefn.
Cynllunio adnoddau	<ul style="list-style-type: none"> • Llif arian parod • Archebu ac amserlennu deunyddiau sy'n cyrraedd • Gofynion adnoddau dynol • Anghenion adnoddau peiriannau • Storio ar y safle • Goruchwylio'r gweithlu a sicrhau ansawdd yr allbwn.
Trosglwyddo	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Gwaith Sefydliad Brenhinol Penseiri Prydain (RIBA) Camau 6 a 7 • Comisiynu gosodiadau gwasanaethau adeiladu • Ffeiliau iechyd a diogelwch • Cyfnod trosglwyddo • Y cyfnod cwblhau ac adborth gan gleientiaid.
Technegau rheoli gwaith adeiladu	<ul style="list-style-type: none"> • Rhaglenni meistr megis llinellau cydbwysedd, siartiau Gantt a dadansoddiadau o lwybrau hanfodol • Aseidiadau risg a datganiadau dull (RAMS) • Systemau sicrhau ansawdd a dulliau profi • Rheoli adnoddau dynol ac isgontractwyr

Adran 5 – Prynu a rheolaeth ariannol

Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Dulliau prynu	<ul style="list-style-type: none"> • Cyflenwyr addas a dibynadwy • Ceisio a gwerthuso dyfynbrisiau ar gyfer deunyddiau ac isgcontractwyr • Gwerthuso a rheoli amseroedd cyflawni a rheoli modelau cyflawni mewn union bryd • Prynu yn lleol, yn gynaliadwy, yn foesebol ac mewn ffordd gymdeithasol gyfrifol • Contractau penodol, unigol a chyfresol • Defnyddio rhifau archeb.
Costau a mesur meintiau (take off)	<ul style="list-style-type: none"> • Deunyddiau • Llafur • Cymariaethau gwerth costau • Rheoli costau/arbedion costau.
Rhestr feintiau	<ul style="list-style-type: none"> • Eitemau rhagarweiniol • Prisiau • Unedau a dimensiynau • Rheolau Mesur Newydd.

Adran 6 – Rhaglen o weithgareddau

Maes Dysgu	Cynnwys Hanfodol
Llunio rhaglenni o weithgareddau	<ul style="list-style-type: none"> • Dewis y rhaglen feistr mwyaf priodol • RAMS • Cynllun y safle • Storio ar y safle • Cyfarpar monitro gweledol • Cynlluniau rheoli traffig y safle • Cynlluniau rheoli gwastraff.
Sicrhau cynnydd	<ul style="list-style-type: none"> • Achosion oedi a'r effeithiau y maent yn eu cael ar brosiectau • Goresgyn oedi • Hwyluso'r broses o gyflawni cynnydd cyn pryd • Mabwysiadu ac addasu cynlluniau wrth gefn.

Amcanion asesu

8. Mae'n rhaid i'r asesiad o'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sy'n ofynnol ym manylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig dargedu'r meini prawf asesu canlynol ac mae'n rhaid i fanylebau nodi union bwysoliad pob amcan asesu, ar lefel UG a Safon Uwch, ac mae'n rhaid iddynt fod o fewn yr ystodau a nodir isod.

		UG	A2	Safon Uwch
AA1	Dangos gwybodaeth am yr amgylchedd adeiledig a dealltwriaeth ohono, gan gynnwys y rolau, yr arferion a'r deunyddiau sy'n rhan o'r gwaith o'i ddylunio, ei adeiladu, ei ddefnyddio a'i gynnal a'i gadw.	35-40%	25-30%	25-30%
AA2	Cymhwyso gwybodaeth am yr amgylchedd adeiledig a dealltwriaeth ohono i ddadansoddi a gwerthuso'r prosesau, y camau, yr anghenion, y rolau a'r deunyddiau sy'n rhan o'r gwaith o'i ddylunio, ei adeiladu, ei ddefnyddio a'i gynnal a'i gadw.	35-40%	35-40%	35-40%
AA3	Cynllunio, datblygu a gwerthuso prosiectau amgylchedd adeiledig sy'n gwneud y canlynol: <ul style="list-style-type: none"> • diwallu anghenion y busnes, y datblygiad a'r defnyddwyr; • ar lefel A2, dangos sgiliau o ran ymchwilio i'r amgylchedd adeiledig, cofnodi a llunio adroddiad ar y canfyddiadau gan ddefnyddio dulliau priodol. 	25-30%	30-35%	30-35%

Cynllun asesu

9. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig ddangos bod eu cynllun asesu yn cydbwysu ystyriaethau hydrinedd, ymgysylltu, dibynadwyedd a dilysrwydd. Mae'n rhaid i fanylebau sicrhau'r canlynol:

- 9.1 bod y trefniadau asesu, ar y cyfan, yn hydrin ar gyfer canolfannau a dysgwyr;

- 9.2 bod y trefniadau asesu, ar y cyfan, yn ennyn diddordeb dysgwyr yn ddigonol ac yn hyrwyddo a chynnal diddordeb dysgwyr yn y maes pwnc;
- 9.3 y bydd y trefniadau asesu yn sicrhau dibynadwyedd deilliannau asesu, ar lefel y ganolfan ac ar lefel genedlaethol a thros amser, er enghraifft drwy nodi a disgrifio:
- y rheolaethau a fydd yn cael eu cymhwysu at ymgeiswyr a chanolfannau yn ystod asesiadau diarholiad;
  - y modd o sicrhau bod canolfannau yn cwblhau tasgau asesu diarholiad amrywiol o flwyddyn i flwyddyn;
  - y ffurfiau ar gyflwyno y gellir eu defnyddio gan ymgeiswyr wrth gwblhau asesiadau diarholiad;
  - y ffordd y caiff meini prawf marcio eu gosod i'w defnyddio gan athrawon ac arholwyr;
  - y ffordd y caiff asesiadau arholiad eu cynnal;
- 9.4 bod y trefniadau asesu yn ffordd ddilys o asesu ar gyfer y sgiliau, y wybodaeth a'r ddealltwriaeth sy'n cael eu hasesu.

Trefniadau asesu

10. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig fodloni'r trefniadau asesu canlynol:

Uned	Trefniadau
<p>Uned 1: Ein Hamgylchedd Adeiledig</p>	<p>Mae'n rhaid asesu Uned 1 drwy arholiad.</p>
<p>Uned 2: Dylunio Graffeg</p>	<p>Mae'n rhaid i Uned 2 wneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cael ei hasesu drwy asesiad diarholiad; • ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ymateb i friff mewn cyd-destun a bennwyd gan y corff dyfarnu; • ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ymgymryd â phrosiect ymarferol y llunnir deilliannau pendant ohono; • cynnwys camau cynllunio, ymarferol a gwerthuso yn y prosiect.

<p>Uned 3: Deunyddiau, Technolegau a Thechnegau</p>	<p>Mae'n rhaid asesu Uned 3 drwy arholiad.</p>
<p>Uned 4 : Arferion Adeiladu</p>	<p>Mae'n rhaid i Uned 4 wneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cael ei hasesu drwy asesiad diartholiad; • ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr ymgymryd ag arolwg o adeilad <i>neu</i> arolwg o dir; • ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr lunio cysyniad datblygu ar sail canfyddiadau eu harolwg; • ei gwneud yn ofynnol i ddysgwyr lunio gwybodaeth am reoli gwaith adeiladu dilynol, gwybodaeth am brynu a rheolaeth ariannol a rhaglen o weithgareddau ar sail eu cysyniad datblygu.

11. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig briodoli pwysoliad o 20% i Uned 1 – Ein Hamgylchedd Adeiledig.
12. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig briodoli pwysoliad o 20% i Uned 2 – Dylunio Graffeg.
13. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig briodoli pwysoliad o 30% i Uned 3 – Deunyddiau a Thanwyddau.
14. Mae'n rhaid i fanylebau TAG mewn Amgylchedd Adeiledig briodoli pwysoliad o 30% i Uned 4 – Arferion Adeiladu.